

De ce România are nevoie de finanțare și ce alternative interne putem fructifica

Dr. Lucian Anghel

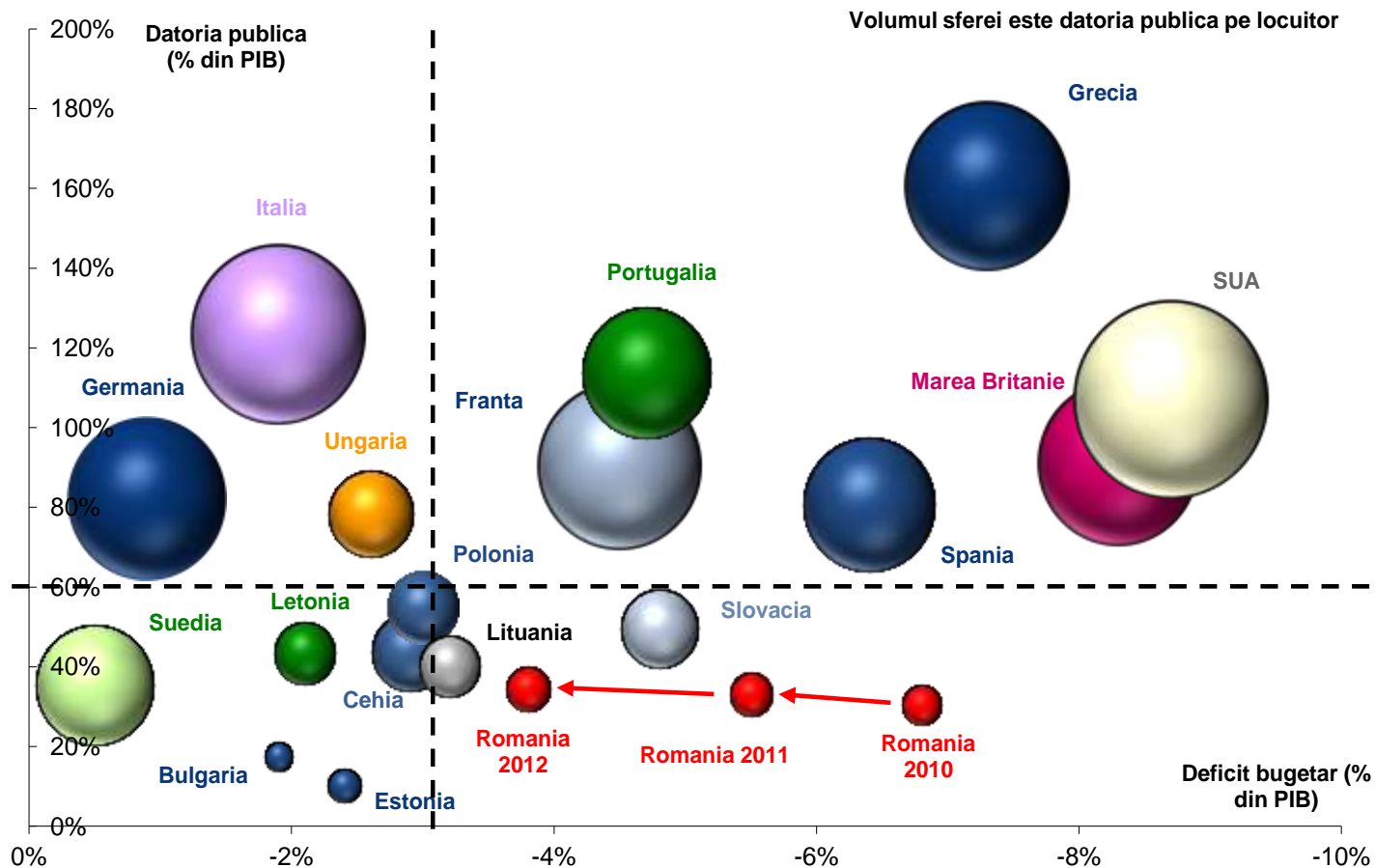
CEO al BCR Pensii, Președinte Bursa de Valori București

BNR, "Finanțarea economiei naționale", 29 octombrie 2012

Prezentarea se bazează pe opiniile personale ale autorului fără implicarea instituțiilor la care este afiliat

Eforturile semnificative începute în 2010 au așezat România într-o zonă relativ sigură a finanțelor publice ...

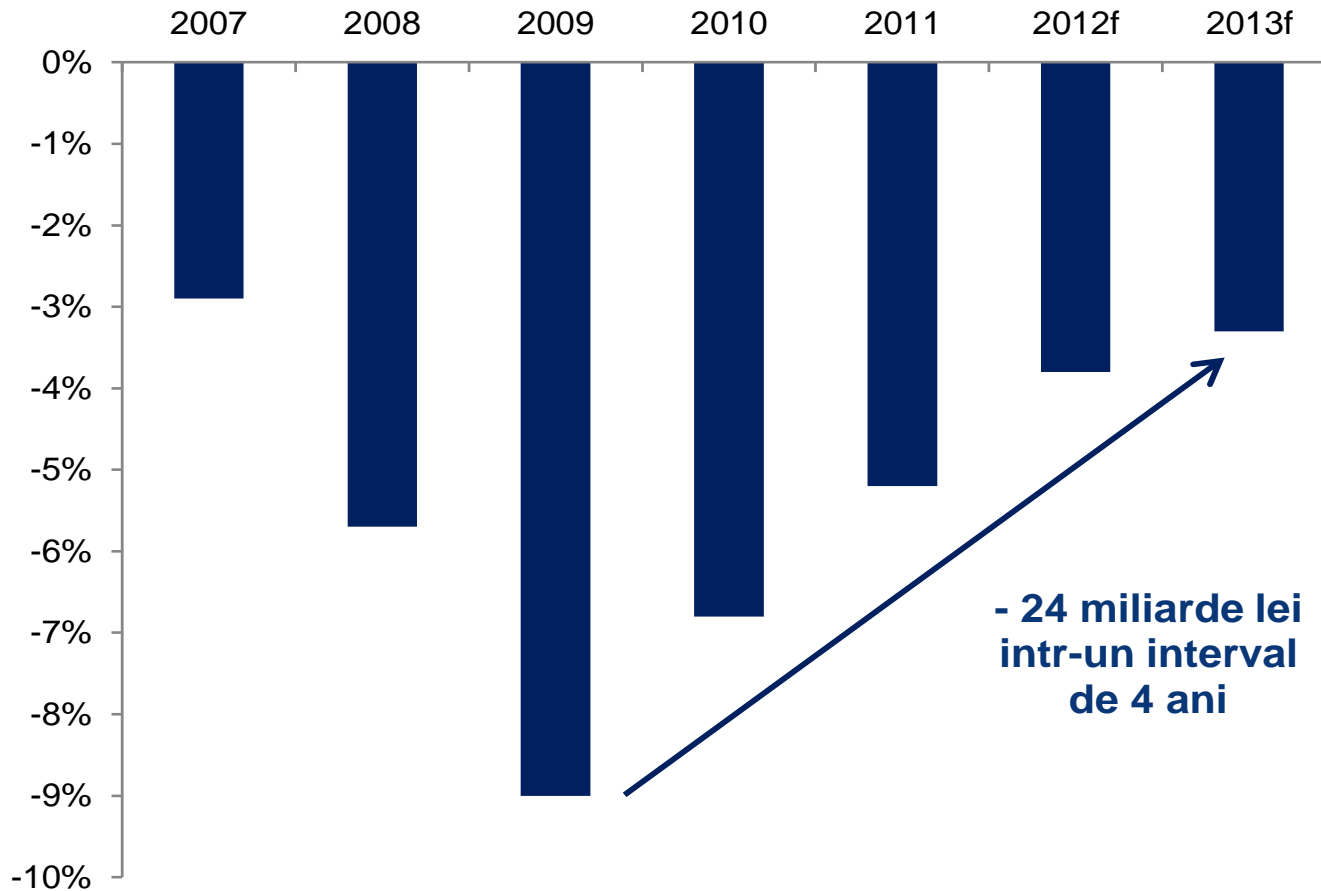
Deficitul bugetar și datoria publică (2012)

Sursa: Comisia Europeană, FMI, BCR Cercetare

... dar reducerea rapidă a deficitului bugetar a pus presiune asupra resurselor disponibile pentru dezvoltarea țării

Deficitul bugetar al României (% din PIB)

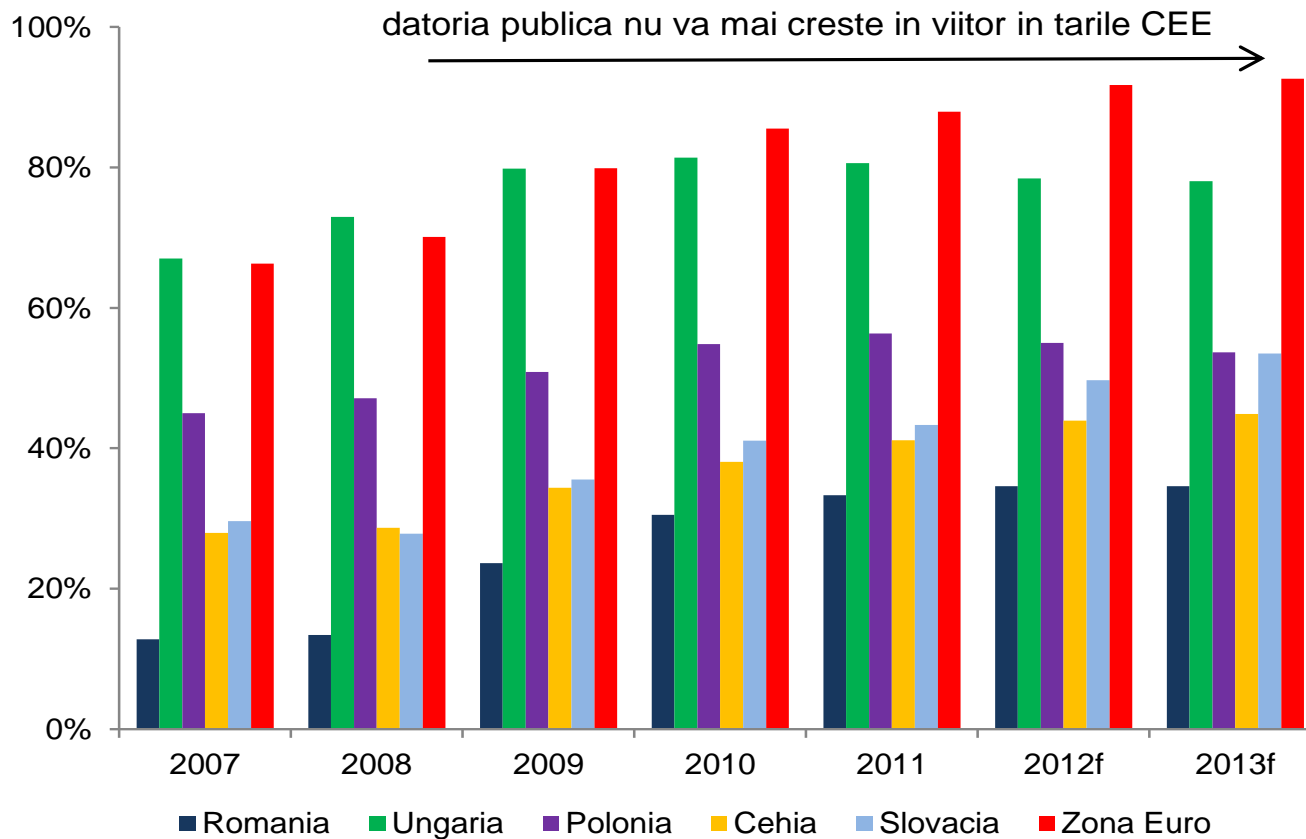

- 24 miliarde lei
intr-un interval
de 4 ani

Sursa: Eurostat, BCR Cercetare

Deși există un anumit spațiu pentru majorarea datoriei publice, aceasta nu va mai crește în țările Europei Centrale și de Est

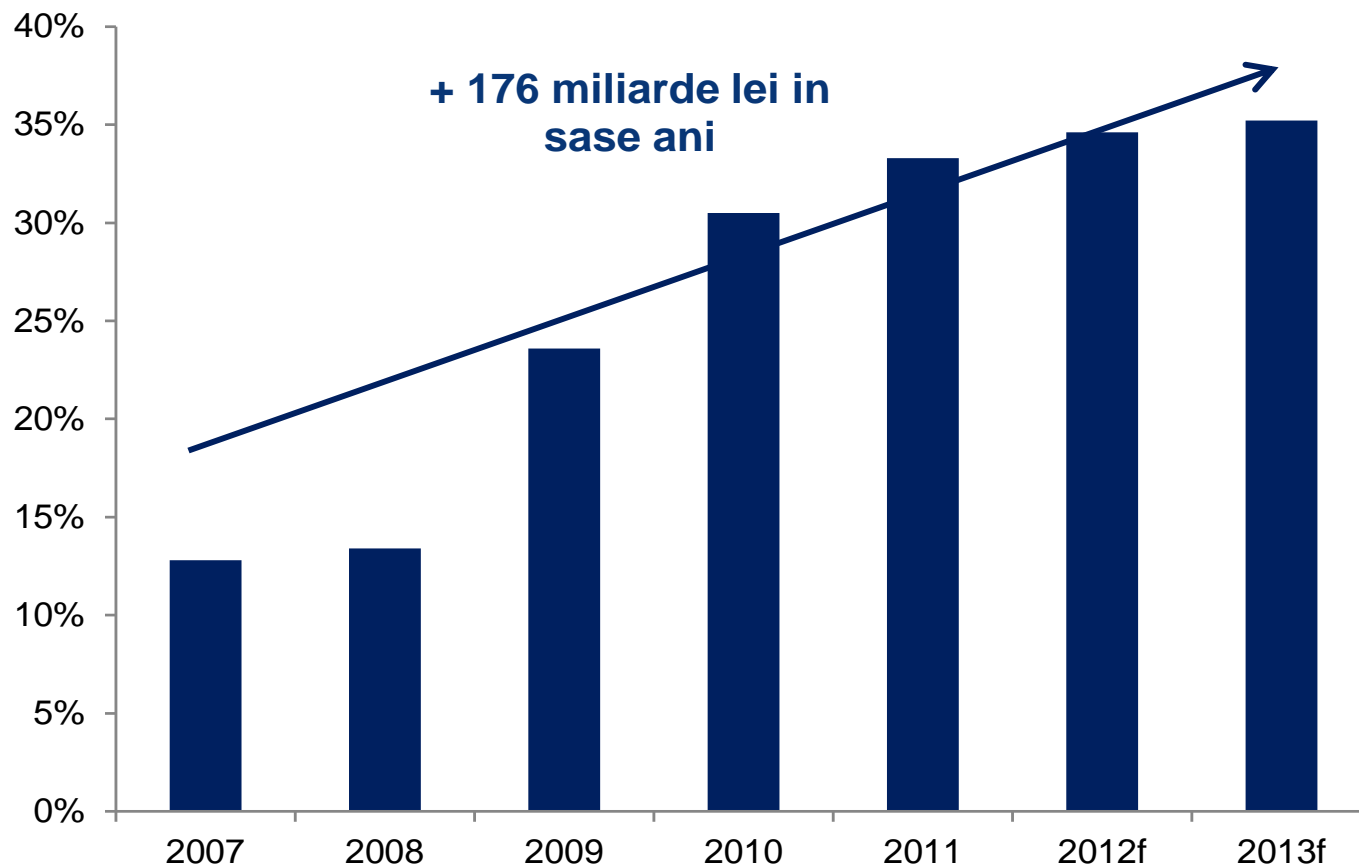
Datoria publică în Europa Centrala și de Est (% din PIB)

Sursa: Eurostat, BCR Cercetare

România trebuie să mențină datoria publică sub 35% din PIB și să găsească noi resurse de creștere economică în următorii ani

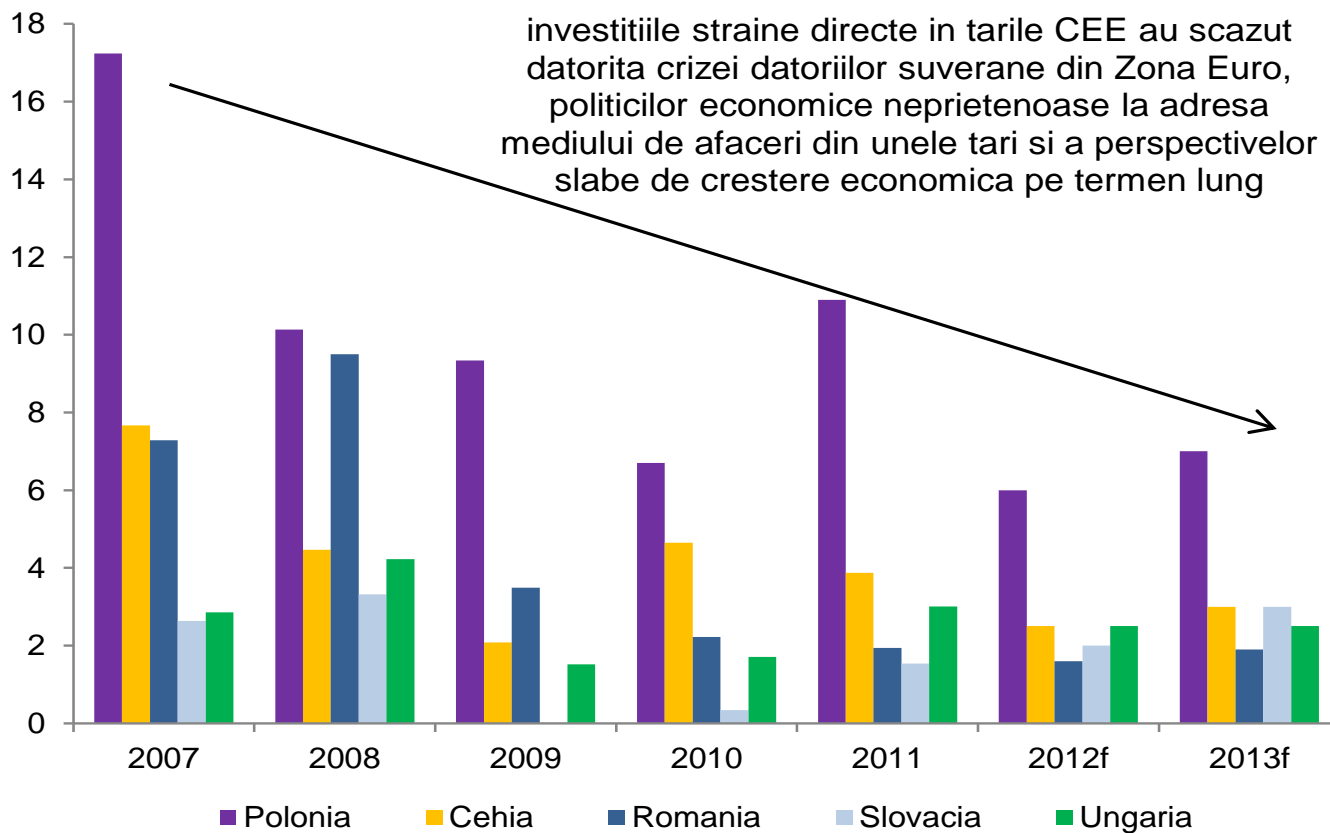
Datorie publică a României (% din PIB)

Sursa: Eurostat, BCR Cercetare

Fluxurile de investiții străine directe s-au redus semnificativ în țările Europei Centrale și de Est

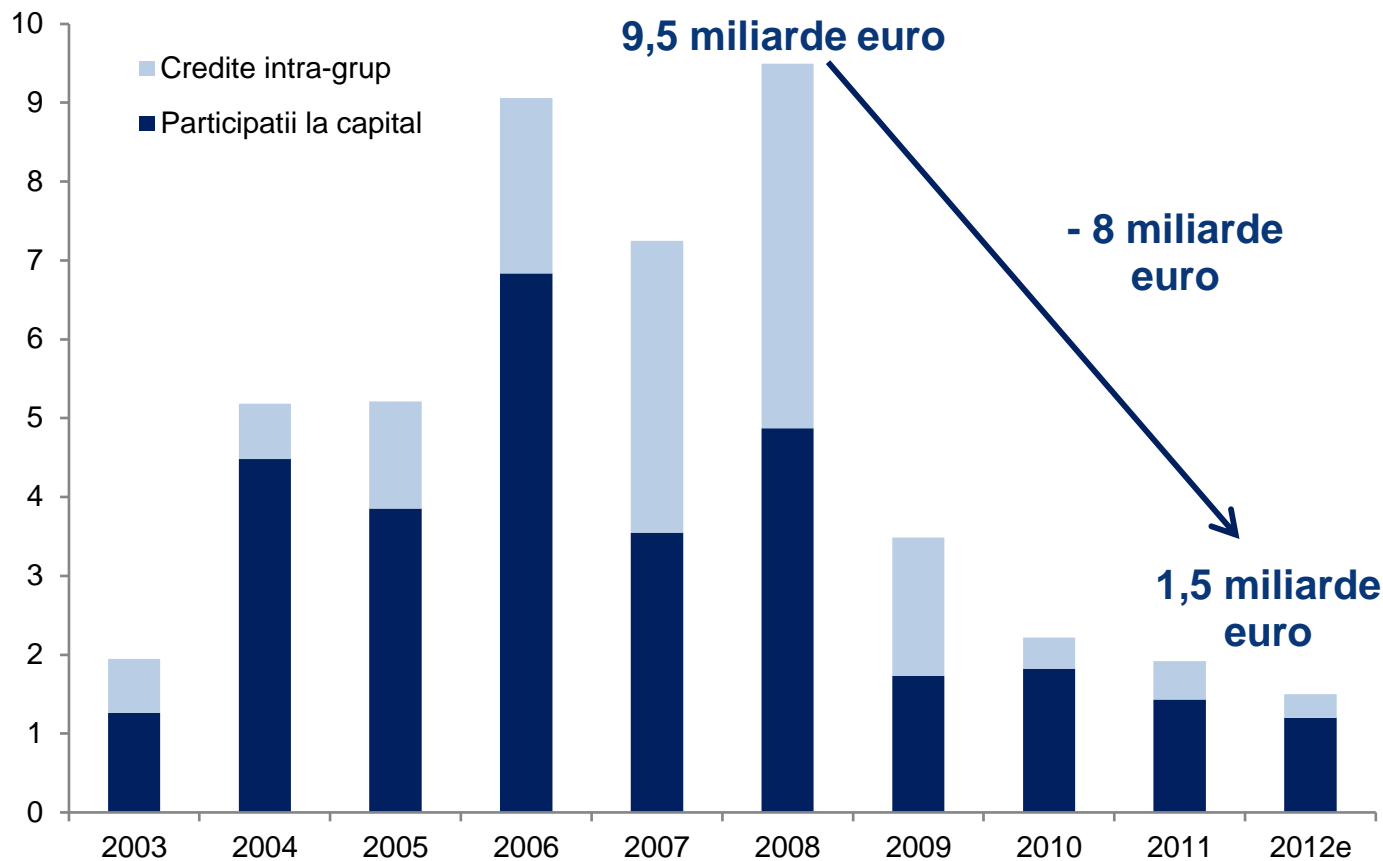
Investiții străine directe în Europa Centrală și de Est (miliarde euro)

Sursa: Eurostat, BCR Cercetare

Investițiile străine directe s-au diminuat și în România iar investitorii internaționali au devenit mult mai selectivi

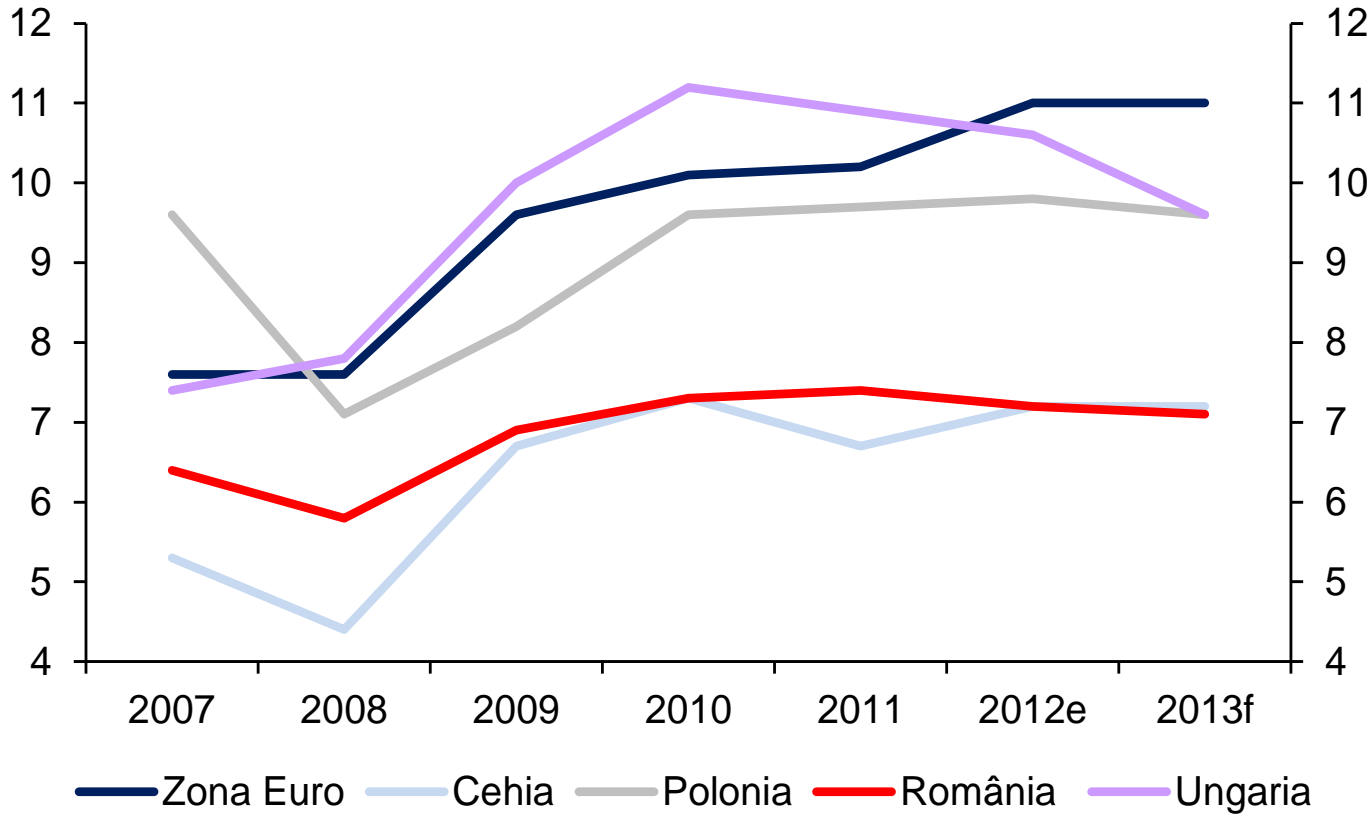
Investiții străine directe în România (miliarde euro)

Sursa: Eurostat, BCR Cercetare

Șomajul se menține în continuare la niveluri ridicate și poate genera tensiuni sociale în Europa Centrală și de Est

Rata șomajului în Europa Centrală și de Est (%)

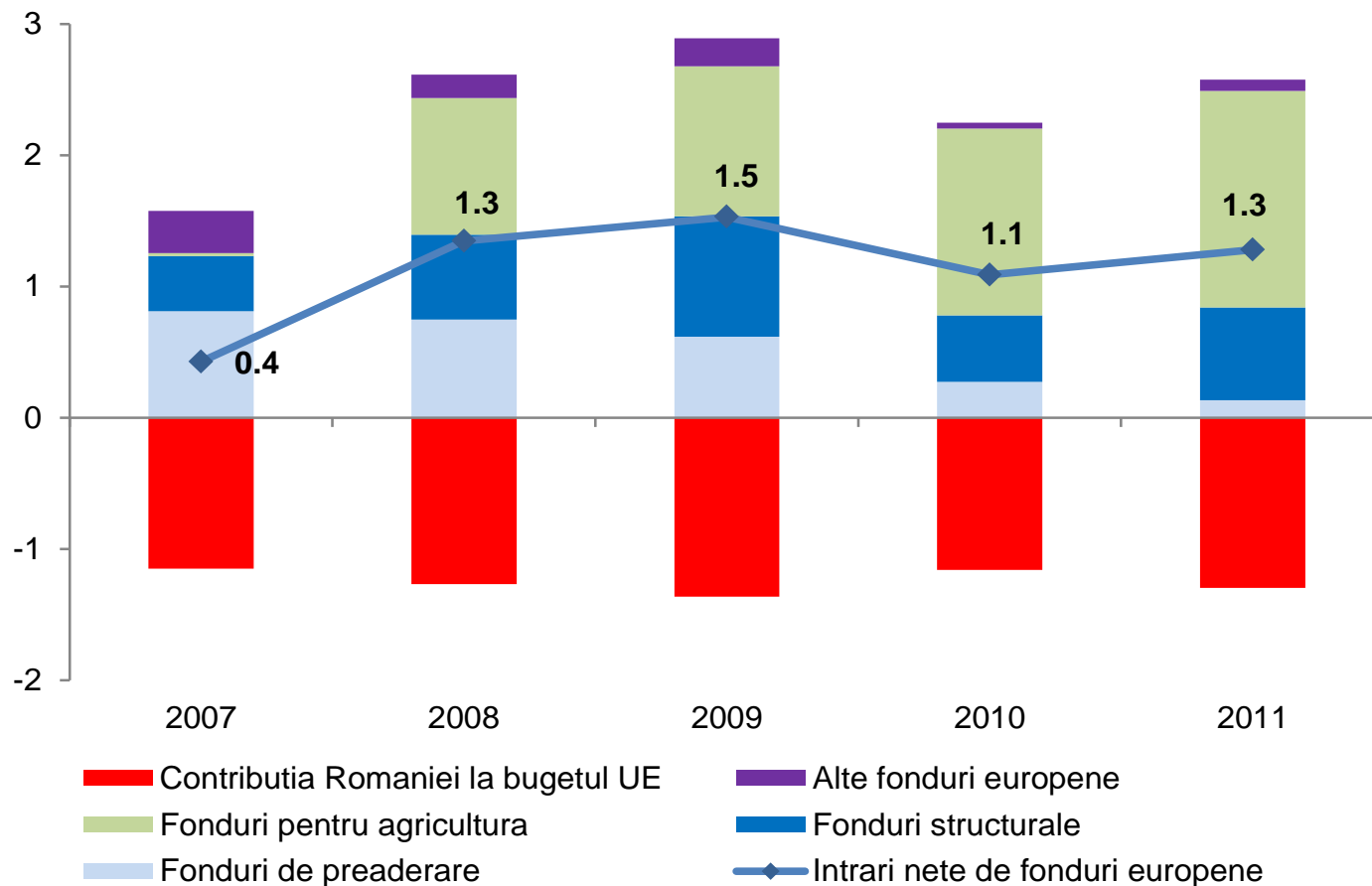

Sursa: Eurostat, BCR Cercetare

Fondurile europene, un rezervor insuficient utilizat de România pentru creștere economică

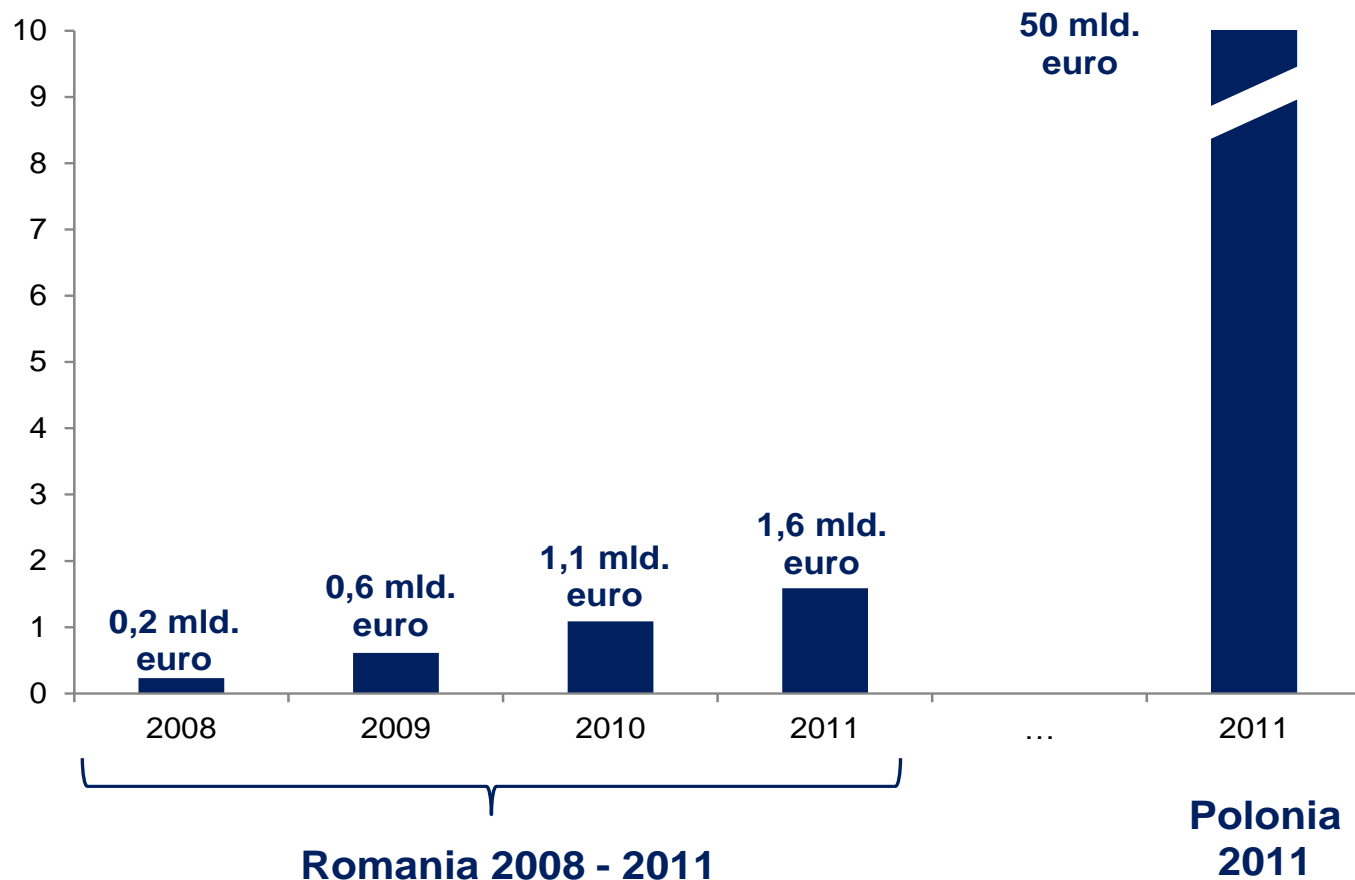
Fluxurile de fonduri europene (miliarde euro)

Sursa: Ministerul Finanțelor, BCR Cercetare

Fondurile private de pensii, o alternativă internă de finanțare a creșterii economice

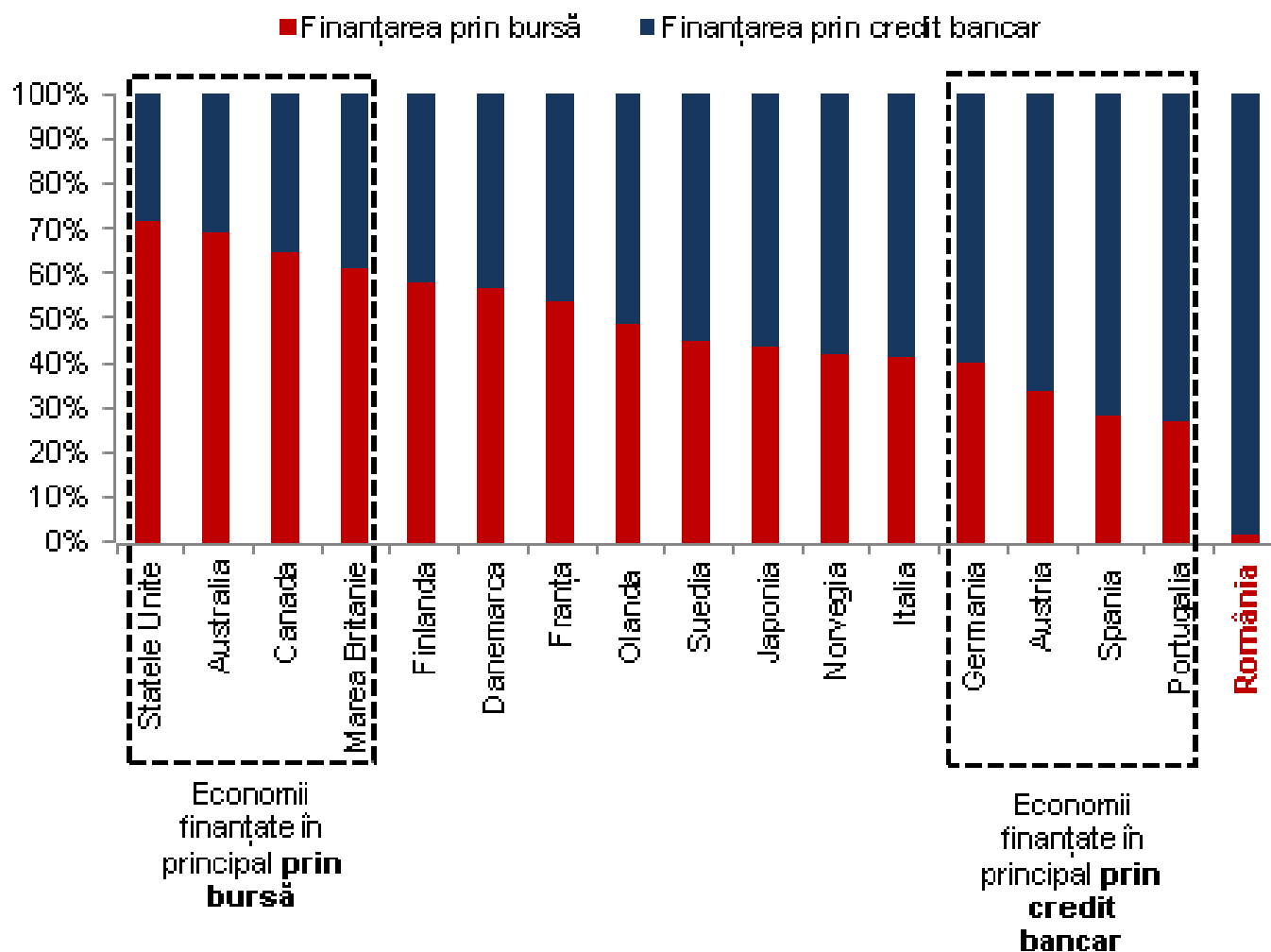
Activele fondurilor private de pensii, Romania vs. Polonia (miliarde euro)

Sursa: OECD, BCR Cercetare

Structura finanțării sectorului privat

Există două modalități principale de finanțare: prin bănci și prin burse*

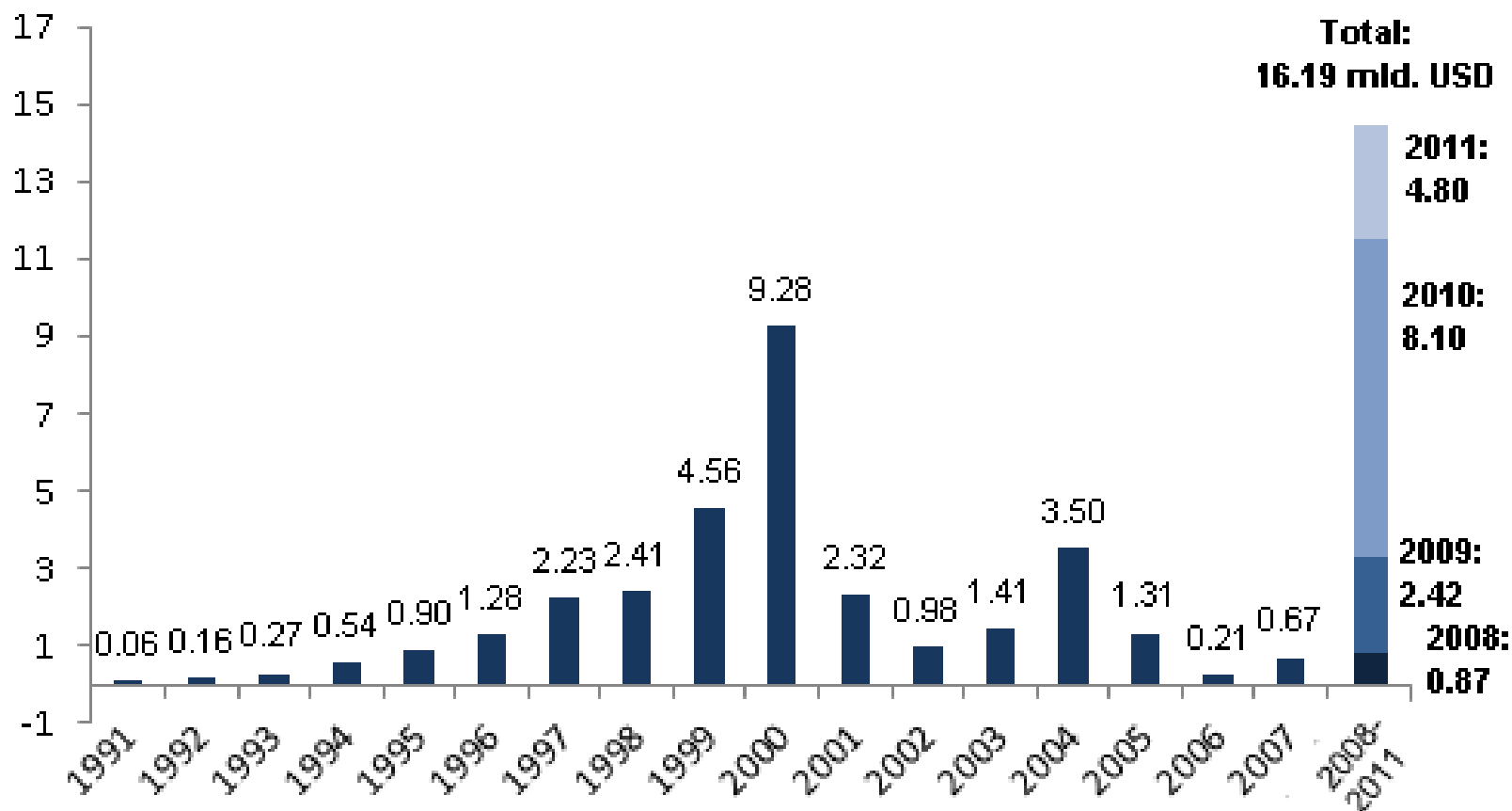

*Pentru perioada 2002 – 2007

Sursa: IMF Working Paper, 2011

Modele de succes - Polonia

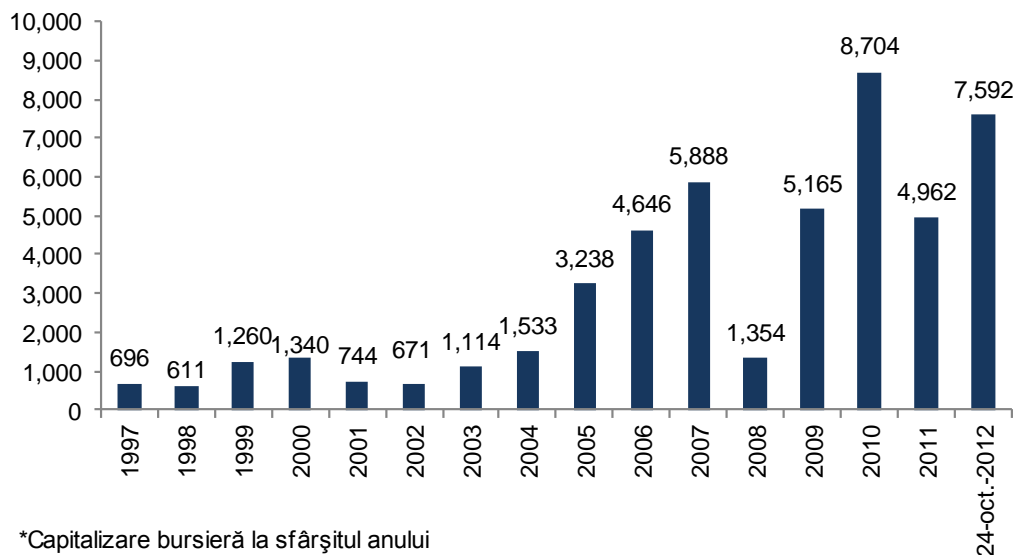
În perioada 2008 – 2011, Polonia a obținut peste 16,19 mld. USD din privatizări pe piața de capital

Sursa: Ministerul Trezoreriei, Polonia

Producătorul integrat de cupru KGHM – privatizare de succes prin Bursa de la Varșovia

Capitalizare bursieră* (mil. EUR)

*Capitalizare bursieră la sfârșitul anului

Sursa: KGHM, BCR Cercetare Piață de Capital

Profil KGHM:

- Producător integrat de cupru (extracție minereu Cu, prelucrare concentrate Cu)

- Producție 2011:

- 29,7 mil. tone minereu cupru cu conținut de 1,61% Cu
- Concentrate Cu : 426,7 mii tone (suplimentar s-au importat concentrate Cu)
- 571 mii tone Cu prelucrat (rafinat)
- 1.260 tone Ag

- Rezultate financiare 2011 (cel mai bun an din istoria companiei):

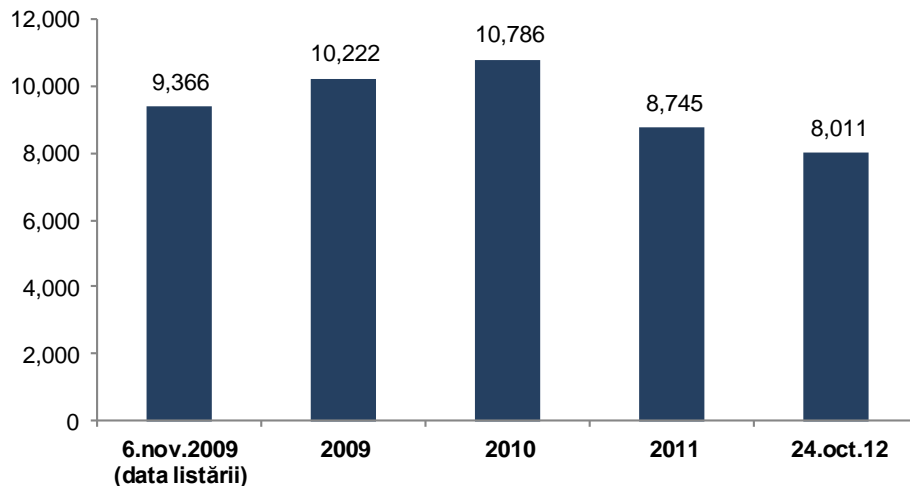
- CA: 5,3 mld. EUR
- Profit operațional: 3,2 mld. EUR
- Profit net: 2,6 mld. EUR

KGHM la Bursa din Varșovia:

- Listare prin ofertă publică inițială derulată în iunie 1997 în urma căreia Trezoreria a vândut un procent de 32.8% din acțiunile societății (valoare ofertă: peste 330 mil. EUR)
- Ulterior, Trezoreria a mai vândut 10% din acțiuni prin vânzări sistematice în piață
- În prezent, Trezoreria deține un pachet de 31,79%, în condițiile în care un alt pachet de 15% a fost transferat către salariați, iar un altul de 10,35% a fost transferat unor companii controlate de stat

PGE – cea mai mare ofertă inițială din Europa în anul 2009 (an de recesiune europeană, mai puțin în Polonia)

Capitalizare bursieră (mil. EUR)

*Capitalizare bursieră la sfârșitul anului

Sursa: Bursa de la Varșovia, BCR Cercetare Piață de Capital

Profil PGE:

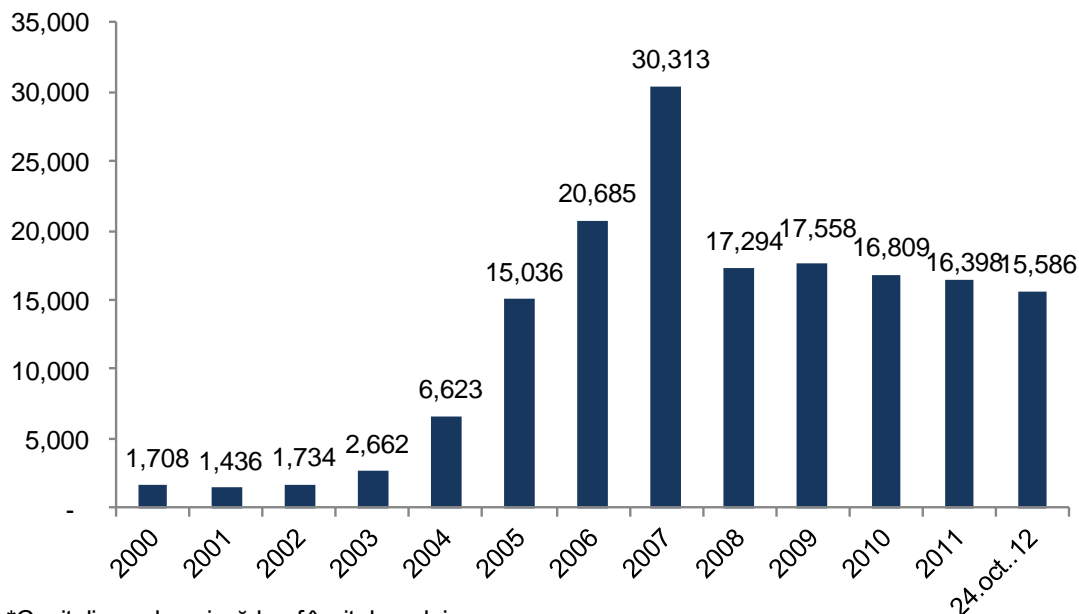
- Cel mai important producător de electricitate din surse termo (uile, lignit, gaze naturale) din Polonia
- Cap. Instalată 2011: 13.100 MW; producție 2011: 56,5 TWh; cotă de piață: 40%
- Integrat pe verticală, cu activități de distribuție și furnizare electricitate (20% cotă de piață – distribuție, 5 mil. consumatori clienți)
- Program masiv de investiții în **modernizarea unităților vechi și construcția de unități noi**
- Responsabil din partea guvernului polonez cu construcția a două centrale nucleare cu CI de 3.000MW fiecare (prima centrală este programată să devină operațională în 2023)
- Rezultate financiare 2011:
  - CA: 6.822 mil. EUR
  - Profit operațional: 1.006 mil. EUR
  - Profit net: 1.198 mil. EUR

PGE la Bursa de la Varșovia:

- Listare prin ofertă publică inițială cu emisiune de acțiuni noi reprezentând 15% din capitalul social (valoare ofertă: 1,4 mld. EUR)
- Perioada derulării ofertei: Noiembrie 2009
- Cea mai mare ofertă publică de vânzare din Europa în anul 2009
- În prezent, statul deține un pachet de 61,89% din acțiuni, după ce în februarie 2012 a vândut un pachet suplimentar de 7% din acțiuni. Oferta a fost inițiată în maxim o săptămână de la adoptarea deciziei de vânzare de către statul polonez încasând cca 600 mil. EUR (o altă formă de a finanța economia)

CEZ Group – povestea de succes a Republicii Cehe

Capitalizare bursieră* (mil. EUR)

*Capitalizare bursieră la sfârșitul anului

Sursa: Bloomberg, BCR Cercetare Piață de Capital

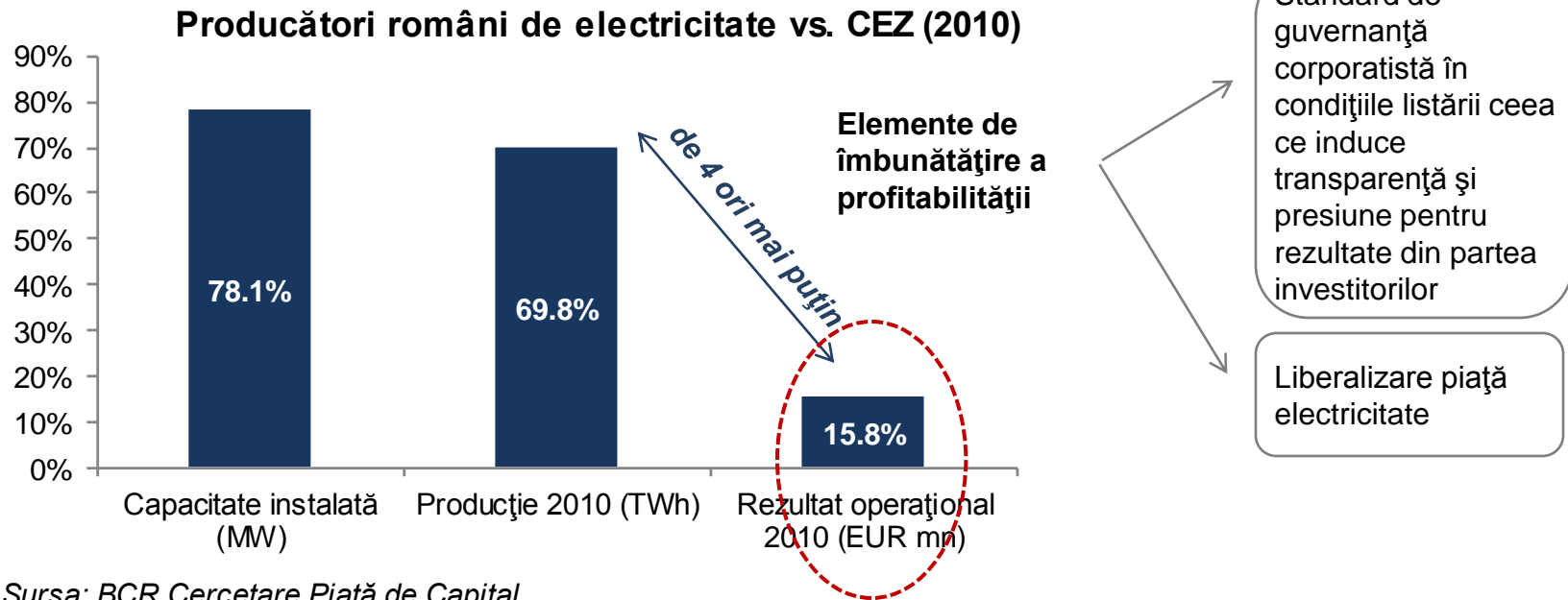
Profil CEZ Group:

- Producătorul de electricitate CEZ a fost fondat în 1992 de Fondul Național Proprietatea
- CEZ Group a fost creat în 2003 pe structura CEZ, fiind activ pe toate segmentele sectorului (extracție cărbune, producție electricitate, trading, distribuție și furnizare)
- A început expansiunea în străinătate în 2005
- În prezent este printre cele mai mari zece companii de energie din Europa d.p.d.v. al capitalizării, capacității instalate și numărului de clienți
- CI 2011: 15.122 MW; producție 2011: 69,2 TWh (41% - nuclear, 54% - termo, 5% - hidro)
- Piața de electricitate din Cehia este 100% liberalizată, neexistând intervenții administrative din partea Guvernului
- Rezultate financiare 2011:
  - CA: 1,5 mld. EUR
  - Profit operațional: 2,5 mld. EUR
  - Profit net: 1,6 mld. EUR

CEZ la Bursa din Praga:

- Privatizare prin sistemul de cupoane (vouchere), în două etape: 1993 (27% din acțiuni) respectiv 1995 (6% din acțiuni)
- În prezent, statul deține un pachet de 69.78% (în 2009, 10% din acțiuni au fost anulate în urma unui program de răscumpărare)
- Politică de dividende stabilă, cu alocarea a peste 40% din profitul net pentru dividende începând cu 2003

Profitabilitate foarte slabă a producătorilor români de electricitate

Producători români de electricitate:

- Hidroelectrică, Nuclearelectrică, CE Turceni, CE Rovinari, CE Craiova
- Cap. Instalată cumulată a celor cinci 2010: 11,722 MW
- Producție cumulată 2010: 44.2 TWh

CEZ

- Cap. Instalată 2010: 15,018 MW
- Producție 2010: 63.3 TWh

Vă mulțumesc!